

Spalničky: vakcína není, přijďte jindy. Na přeočkování se musí čekat

Idnes.cz, 3. 4. 2019

Zájem o očkování proti spalničkám stoupá a stát nabádá Čechy, aby se nechali přeočkovat. To se sice lehce řekne, jenže v praxi hůře provede. Zájemci o očkování totiž mohou narazit. Vysoká poptávka způsobuje, že na některých místech vakcína není.

Stalo se to například na konci minulého týdne Janě Chundelové v pražské vinohradské nemocnici. Volala do tamního očkovacího centra a dozvěděla se, že vakcíny nejsou. V nemocnici jí zároveň doporučili, ať se obrátí na svého praktického lékaře.

„Taková situace jako na konci týdne, že momentálně vakcíny nemáme, může nastat,“ potvrzuje mluvčí fakultní nemocnice na Vinohradech Hana Vránová. „Vakcíny byly objednány a nyní již budou ve FNKV k dispozici,“ dodává.

MF DNES proto oslovila nemocnice a očkovací centra v krajích a vakcíny někde chybějí. „Dostatek vakcín nemáme. Máme pro akutní případy v nemocnici a zdravotnický personál,“ uvedla Iva Šípková z očkovacího centra nemocnice v Českých Budějovicích.

„Nemocniční zásoby stačily jen na přeočkování personálu. Čekáme na další dodávku.“

Očkovací látky chybějí na Liberecku nebo v Břeclavi. Důvodem výpadku může být i nařízené přeočkování personálu. „Ze strany veřejnosti nikdo zájem o očkování neprojevil, ale nemocniční zásoby stačily jen na přeočkování personálu. Čekáme na další dodávku,“ uvedla primářka infekčního oddělení Nemocnice Břeclav Jana Kleinerová.

Podle ministerstva je vakcína proti spalničkám, respektive trojvakcína určená k očkování proti spalničkám, příušnicím a zarděnkám, na trhu v tuto chvíli dostupná. Kromě vakcíny Priorix byly v polovině března zahájeny také dodávky vakcíny M-M-Rvax pro se stejnou indikací.

„Celkem bylo do ČR do této chvíle dovezeno bezmála 30 000 balení vakcíny M-M-RvaxPro, tedy je jí dostatek. Distributoři rozdělují konkrétní vakcíny na jednotlivé odběratele dle svých smluvních vztahů a aktuálních zásob,“ uvedla mluvčí ministerstva zdravotnictví Gabriela Štěpanyová.

Nemocniční personál, policisté a hasiči povinně

Naočkovat se nově musí do konce dubna také zaměstnanci nemocnic a jehla s vakcínou čeká i na policisty. Policejní prezidium nechá kvůli nárůstu případů spalniček vyšetřit policisty na protilátky. Podle výsledku vyšetření pak podle něj dostanou příslušníci policie případně nové očkování. Stejný postup volí i hasiči. Preventivní screening má být hotový do konce dubna.

Stoupající zájem o očkování proti spalničkám potvrzují i očkovací centra. „Pro potřeby komerčního očkování jsme za poslední dva měsíce dodali více jak 13 tisíc dávek, vloni ve stejném období to bylo jen několik desítek,“ vypočítává epidemiolog Rastislav Maďar, vedoucí Ústavu epidemiologie a ochrany veřejného zdraví Lékařské fakulty Ostravské univerzity a odborný garant center Očkování a cestovní medicíny Avenir. Číslo podle něj

zahrnuje očkování v nemocnicích, ve firmách, které si objednávají očkovací látky po stovkách pro své zaměstnance, a dále v ordinacích praktických lékařů.

Nechte se zkontrolovat

Odborníci doporučují očkování všem, ne jen rizikovým skupinám, jako jsou zdravotníci či policisté. Před nemocí totiž nechrání dospělé stoprocentně ani očkování z dětství. U části vakcína takzvaně vyvane. „Dle našich zkušeností více než jedna třetina lidí se zdokumentovanou vakcinací, ať už jednou, nebo dvěma dávkami vakcíny, nemá v současné době dostatečnou hladinu protilátek,“ upozorňuje Aneta Medonosová, odborná garantka infekční sérologie laboratoří SYNLAB.

Více než třetina očkovaných lidí už nemá dostatek protilátek.

Strmě stoupají i počty těch, kteří si nechají otestovat svou odolnost na spalničky. Do poloviny března si v laboratořích SYNLAB nechalo zjistit hladinu protilátek na spalničky 2 202 osob. „Ve srovnání s rokem 2018 narostl tento počet 7,3krát, v porovnání s rokem 2017 je to až 56,5krát,“ vypočítává Medonosová. Nákazou podle ní nejsou ohroženy pouze osoby, které spalničky v minulosti prokazatelně prodělaly.

Spalničky v krajích

Problém roste

Bezpečnostní rada státu obvykle nejedná o dětských nemocech. Včera ale museli její členové udělat výjimku. Počet nakažených touto nebezpečnou nemocí za týden stoupl o deset procent, na 402 nemocných. Ministerstvo zdravotnictví odhaduje, že jich do konce roku bude kolem tisícovky.

Nejvíce nemocných je v Praze, za celý loňský rok tam spalničkami onemocnělo 103 lidí, teď na konci března hlásí hygienici už 136 případů. Jen za minulý týden přibylo dalších devět nových nemocných. „Každou novou událost detailně šetříme a nařizujeme potřebná protiepidemická opatření,“ uvedla Zdeňka Jágrová, ředitelka protiepidemického odboru pražské hygienické stanice.

Zvýšený výskyt spalniček je evidován také na východě Čech, v Plzeňském a v Moravskoslezském kraji.

Epidemiologové varují, že spalničky nejsou banální dětskou nemocí. Kromě zdravotního dopadu mají i dopad ekonomický. Epidemie spalniček na tři týdny omezila třeba provoz závodu Siemens v Trutnově. Několik stovek zaměstnanců mělo nařízenou karanténu, onemocnělo jich 31. Škody firma odhaduje na miliony.

V karanténě skončili všichni, kteří neměli protilátky v krvi. Platí v době od 7. do 21. dne, kdy měli kontakt s nemocným. Znamená to, že by měli omezit kontakt s cizími lidmi na minimum. Do karantény muselo minulý měsíc i 75 hasičů z Pardubického kraje. Všichni hasiči totiž byli na školení spolu s instruktorem, který byl spalničkami nakažen. Podle mluvčí pardubických hasičů Venduly Horákové naštěstí sbor není úplně paralyzovaný. Stav přirovnala k létu, kdy část zaměstnanců čerpá dovolenou.

Proočkovanost populace klesla

Odborníci se domnívají, že za šířením spalniček v Česku je také pokles proočkovanosti kvůli odmítání očkování. Dalšími důvody je vymizení imunity získané očkováním v dětství u části dospělých, případně import nemoci ze zahraničí.

Takzvaná kolektivní imunita, kdy se nemoc nešíří v populaci, vzniká v případě spalniček při proočkování 95 procent populace dvěma dávkami vakcíny. Česko ji naposledy splnilo v roce 2014. Někteří lidé očkování odmítají a část rodičů ho odkládá do vyššího věku dítěte.

Projevy spalniček jsou horečka, kašel, rýma, světloplachost a zarudnutí očních spojivek. V ústech mohou být bělavé tečky se zarudlým okolím a čtvrtý až pátý den se objevuje sytě červená až fialová vyrážka.

Zdroj:

https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/spalnicky-ockovani-vakcina-nedostatek-chybi.A190402_094748_domaci_cern